

ملاحظات کلیدی پیرامون

افزایش دستمزد کارگران

حجت میرزایی

۲۹ فروردین ۱۴۰۲

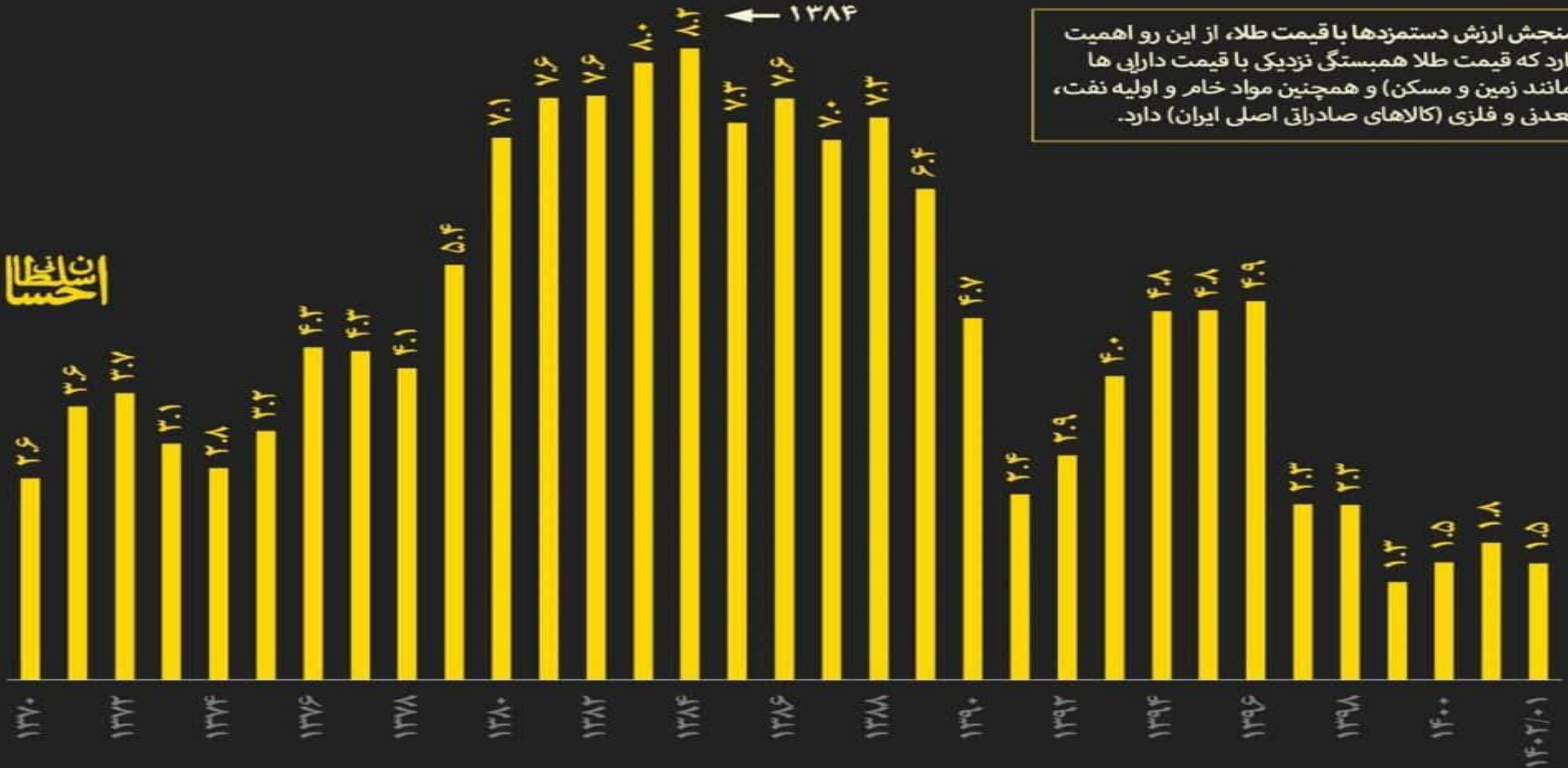
ملاحظات مهم

- دستمزد کارگران علم یا سیاست؟
- کدام مبنا و منطق؟ کارشناسی یا چانه زنی سیاسی؟ - چانه زنی سه جانبه یا حکم و ابلاغ؟
- کدام ارزیابی؟
- کدام کارگران؟ بخش رسمی - غیررسمی - - - - - بنگاههای بزرگ - کوچک
- کدام دستمزد؟
- کدام مناطق؟

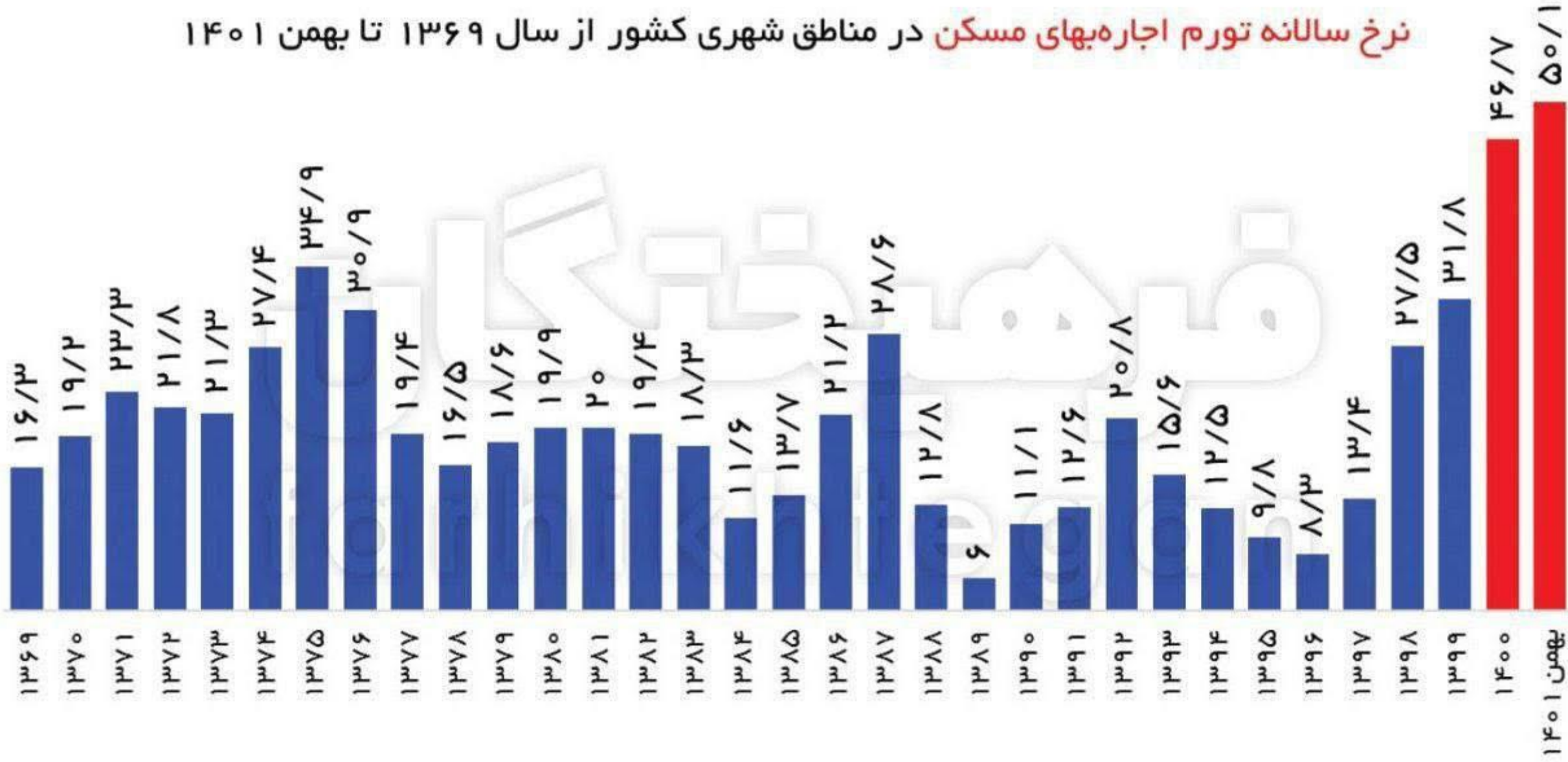
حداقل دستمزد ماهانه نیروی کار (گرم طلای ۲۰ عیار)

طلا

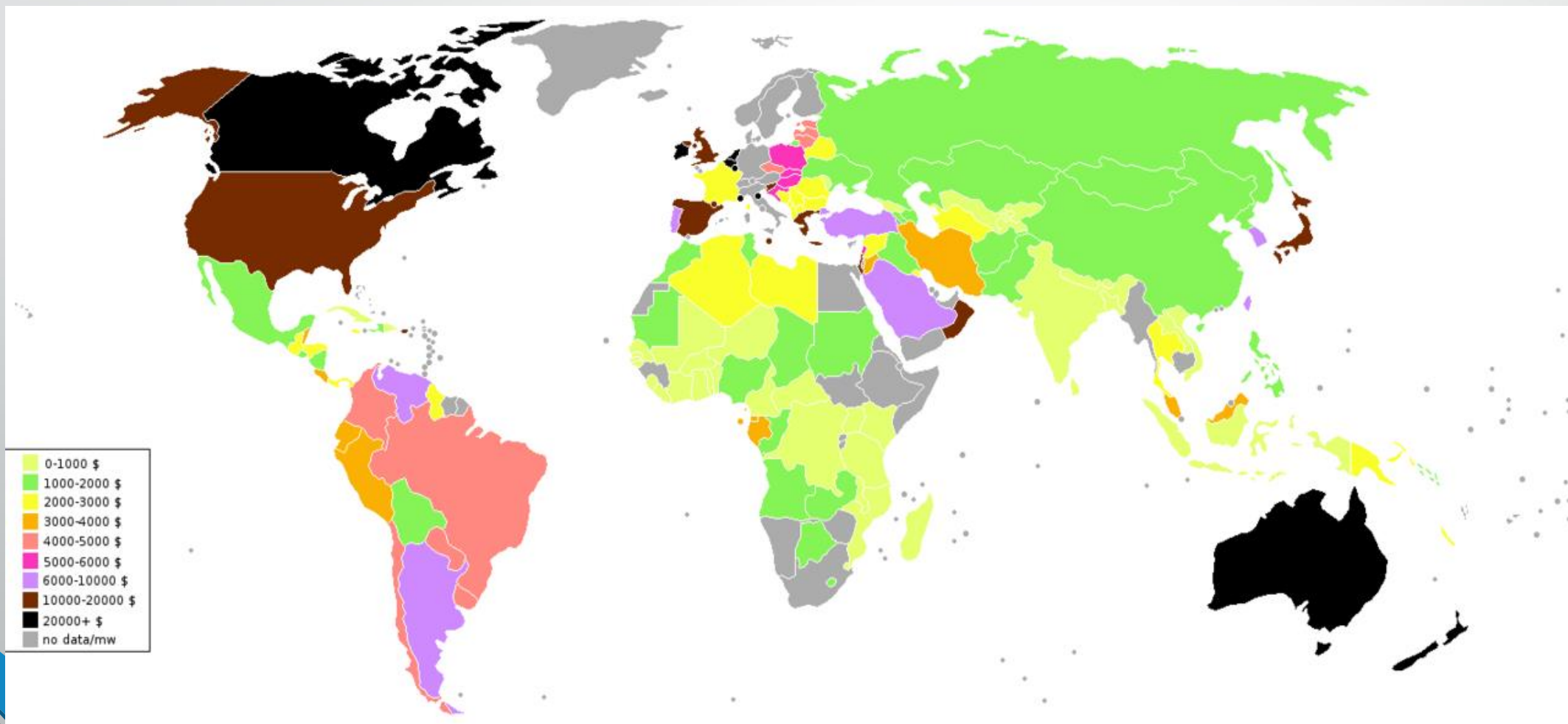
سنجش ارزش دستمزدها با قیمت طلا، از این رو اهمیت دارد که قیمت طلا همبستگی نزدیکی با قیمت دارایی‌ها (مانند زمین و مسکن) و همچنین مواد خام و اولیه نفت، معدنی و فلزی (کالاهای صادراتی اصلی ایران) دارد.

نرخ سالانه تورم اجاره‌بهای مسکن در مناطق شهری کشور از سال ۱۳۶۹ تا بهمن ۱۴۰۱

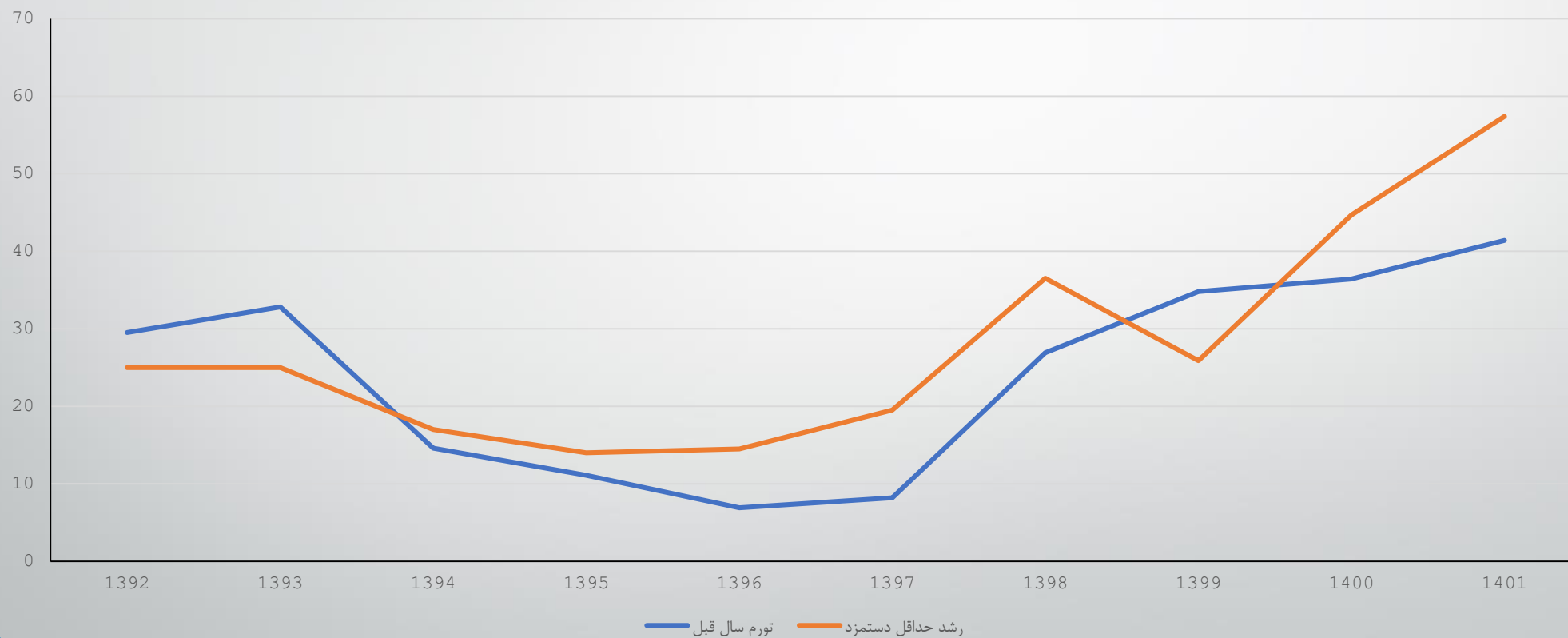
ارزش دلاری دستمزد ماهانه کارگران از سال ۱۳۸۴ تا اسفند ۱۴۰۱

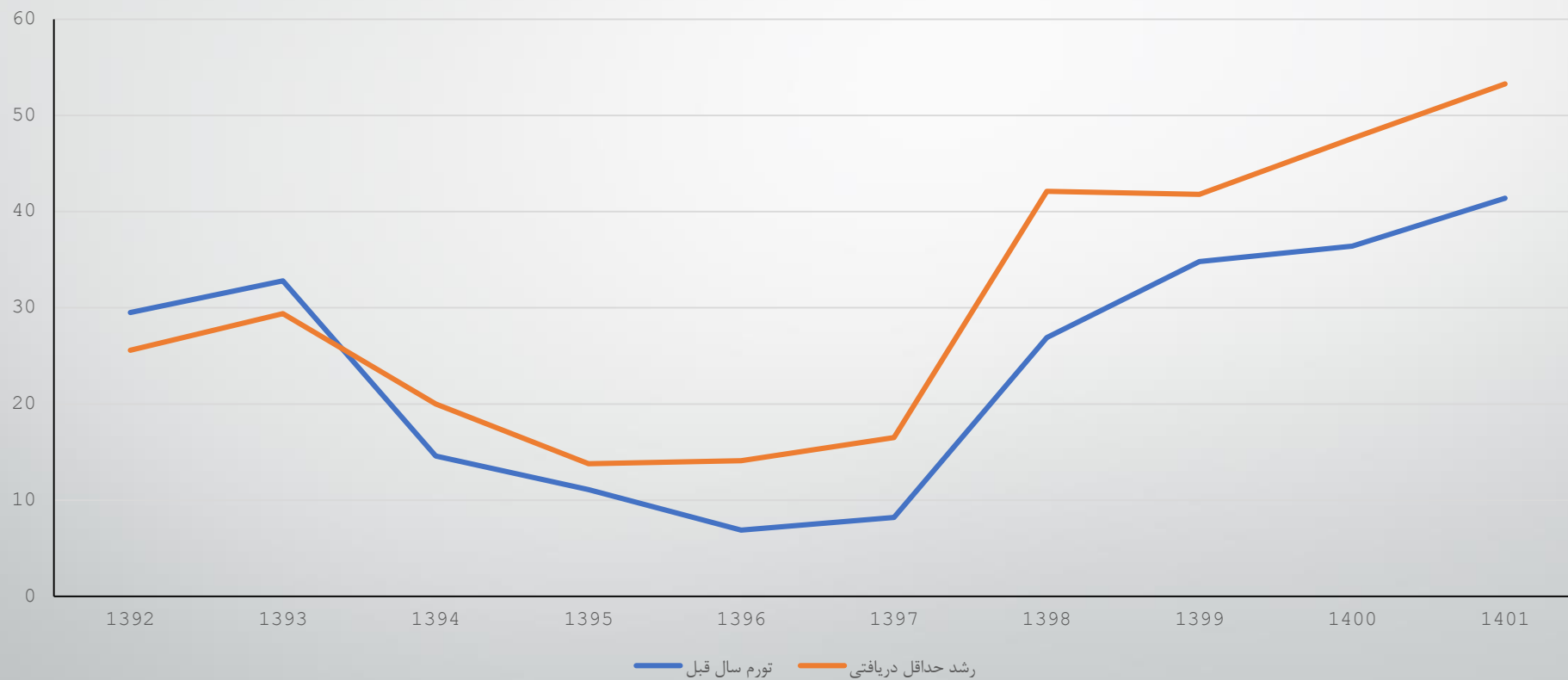

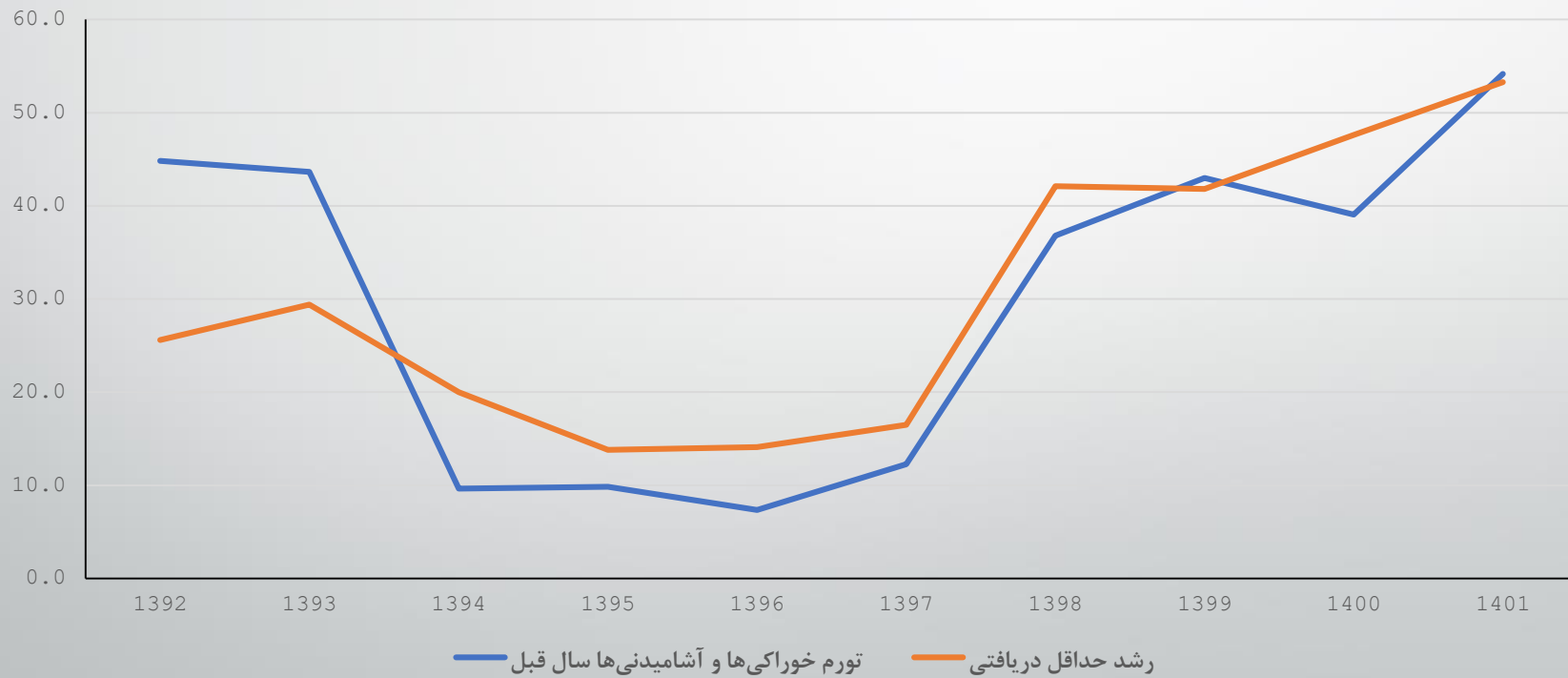
نمودار ۱- مقایسه رشد حداقل دستمزد کارگران با نرخ تورم در سالهای ۱۳۹۲-۱۴۰۰

نمودار ۱- مقایسه رشد حداقل دریافتی کارگران با نرخ تورم در سالهای ۱۳۹۲-۱۴۰۰

نمودار ۳- مقایسه رشد حداقل دستمزد کارگران با تورم خوراکی ها و آشامیدنی ها در سالهای ۱۳۹۲-۱۴۰۰

حداقل دستمزد و تورم

- مطالعات انجام شده در معاونت اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی حاکی از آن است که هر ۱ درصد افزایش در حداقل دستمزد، حدود ۰.۲ درصد هزینه های تولید را افزایش خواهد داد. از این روی می توان انتظار داشت که با تصمیم افزایش ۵۷ درصدی حداقل دستمزد، هزینه های تولید در سال ۱۴۰۱ با حدود ۱۲ درصد افزایش همراه است که دست کم به تداوم تورم ۴۰ درصدی موجود منجر خواهد شد.

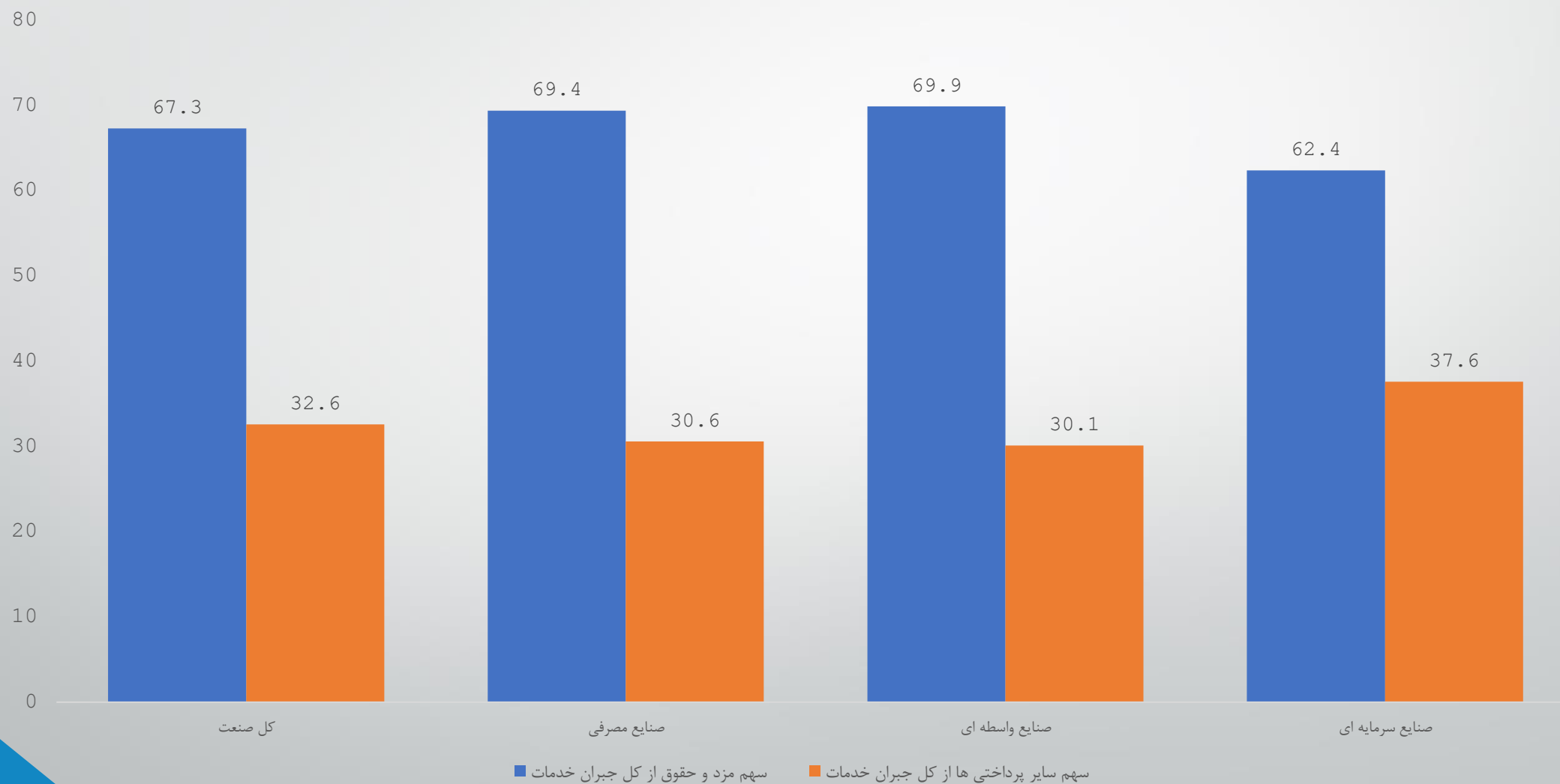
حداقل دستمزد و مصرف نهایی بخش خصوصی

حداقل دستمزد اسمی دارای اثر مثبت بر مصرف نهایی بخش خصوصی است و برآوردها نشان می دهد با یک درصد افزایش در حداقل دستمزد اسمی، مصرف نهایی بخش خصوصی حدود ۰.۵۶ درصد افزایش خواهد داشت. به عبارتی، رشد حداقل دستمزد به میزان ۲۷ درصد، موجب میشود که با فرض ثابت ماندن سایر عوامل تأثیر گذار، مصرف نهایی بخش خصوصی ۱۵ درصد به طور ناخالص افزایش یابد. بدین ترتیب، می توان گفت که به طور نسبی، اثرگذاری رشد حداقل دستمزد بر تقاضای کل اقتصاد بیش از عرضه اقتصاد در این شرایط از اقتصاد خواهد بود.

سهم هزینه های حقوق و دستمزد از کل هزینه های بنگاه های اقتصادی

- سهم هزینه های نیروی انسانی در کل هزینه های بنگاه های اقتصادی کمتر از ۱۰ درصد است و لذا آثار تورمی آن کم برآورد نشان داده می شود؛ حال آنکه این سهم اگر برای بنگاه های تولید صنعتی قابل اعتماد باشد، در بنگاه های تولیدی بخش خدمات (که بخشی کاملاً کاربر است) به حدود ۳۰-۶۰ درصد (بسته به رسته فعالیت و ساختار منابع انسانی، محل فعالیت و مقیاس بنگاه) می رسد.

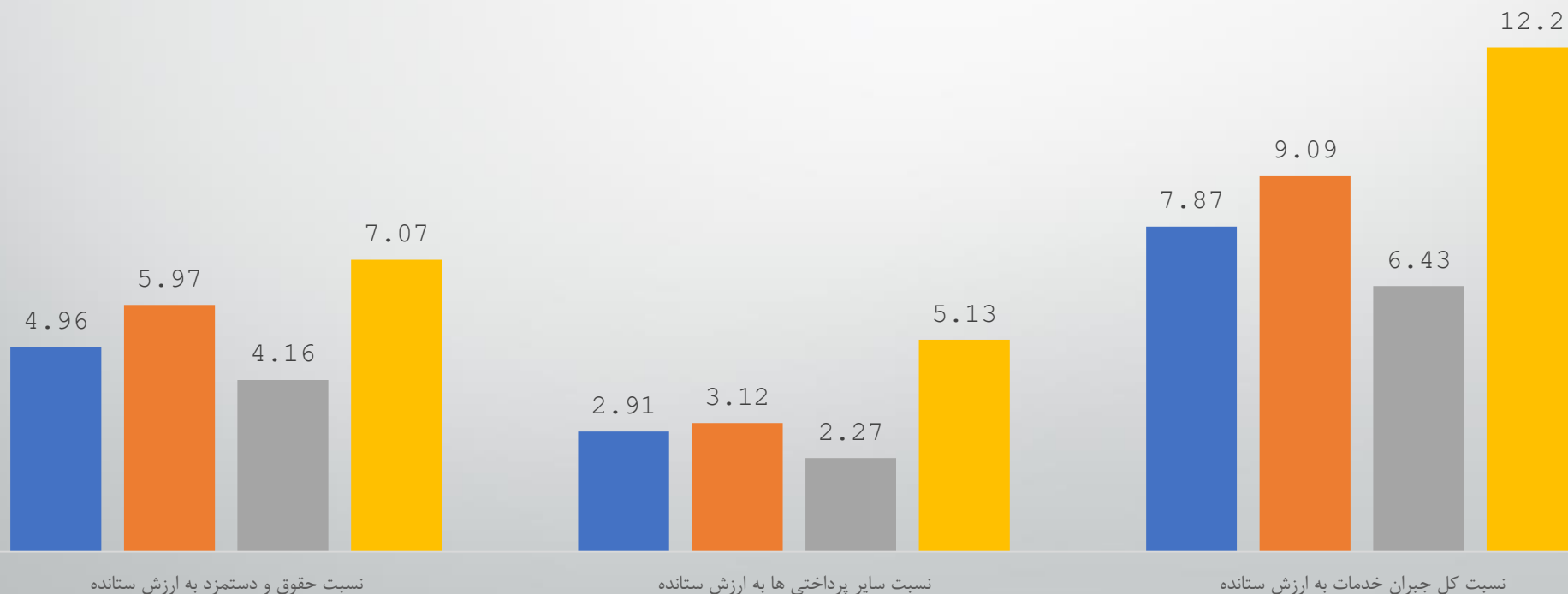
نمودار ۴- سهم حقوق و دستمزد و سایر پرداختیها از کل هزینه نیروی انسانی

نمودار ۵- سهم کل جبران خدمات خدمات (حقوق و دستمزد و سایر پرداختی ها) به کل ارزش ستانده

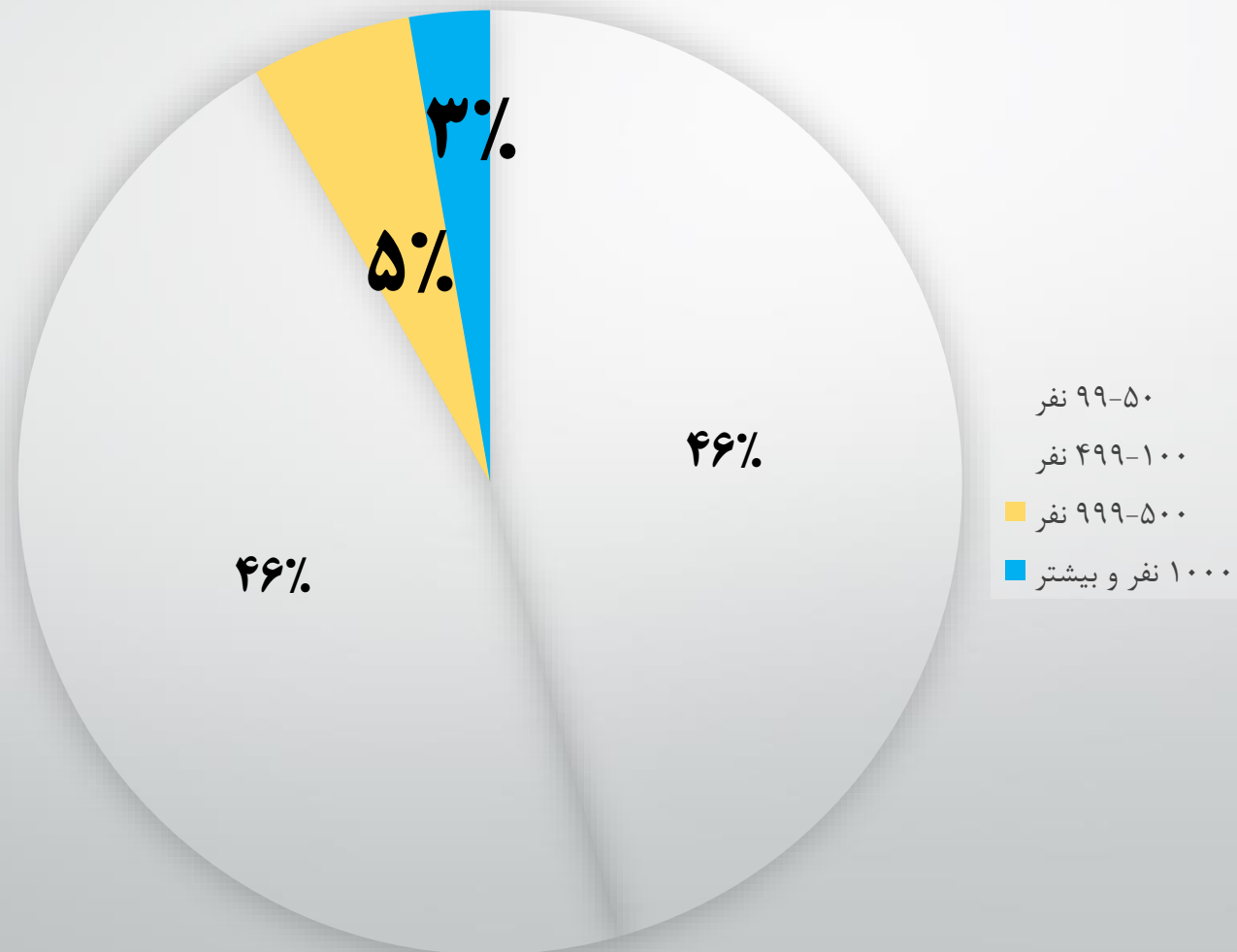
(کارگاه‌های صنعتی ۱۰ نفر و بیشتر کارکن)

■ سرمایه ای ■ واسطه ای ■ مصرفی ■ کل

- بررسی ساختار صنعتی ایران حاکی از سهم ۹۲ درصدی بنگته های کوچک و متوسط با حدود ۵۰ درصد سهم اشتغال است. حدود ۸۰ درصد بنگاه های بزرگ در مالکیت بخش عمومی اند یا با بهره گیری از نوسانات نرخ ارز، توان جبران آثار مالی افزایش هزینه های نیروی انسانی را دارند؛ حال آنکه بنگاه های کوچک و متوسط که در دهه گذشته نقطه اصابت نهائی کاهش تقاضای کل، نوسانات نرخ ارز و تحریم مبادلات مالی و تجاری و نیز قطع زنجیره ارزش حاصل از کرونا بوده اند. این بنگاه ها درمقابل شوک های مالی و محیطی همچون جهش دستمزد به شدت آسیب پذیرند و انتظار می رود کاهش شدید سطح اشتغال و تولید را تجربه کنند.

نمودار ۶- ساختار بنگاه های صنعتی ایران از حیث مقیاس فعالیت

نمودار ۷- ساختار مالکیت بنگاه های اقتصادی بورسی ایران

